

Список використаних джерел

1. Ильаш М. И. Основы культуры речи: [учеб. пособие для филол. специальностей ун-тов] / М. Ильаш. – К. ; Одесса : Вища шк., 1984. – 187 с.
2. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: [навч. посібн.] / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К. : Каравела, 2005. – 352 с.
3. Пахненко І. І. Методика навчання студентів-словесників професійно-орієнтованого мовлення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / І. І. Пахненко. – К., 1995. – 22 с.
4. Семенов О. М. Культура наукової української мови : [навч. посібн.] / О. М. Семенов. – К. : Академія, 2010. – 216 с.
5. Королева Н. Інакший світ : екзотичні оповідання / Н. Королева. – Львів : Бібліотека «Дзвонів», 1936. – 181 с.

References

1. Ilyash, M. I., 1984. Osnovy kultury rechi: [ucheb. posobie dlia filol. spetsyalnostei un-tov] [Fundamentals of Speech Culture]. K.; Odessa: Vyshcha shk.
2. Matsiuk Z., 2005. Ukrainska mova profesiinoho spilkuvannia: [navch. posibn.] [Ukrainian for Professional Communication]. K.: Karavela.
3. Pakhnenko, I., 1995. Metodyka navchannia studentiv-slovesnykiv profesiino-orientovanoho movlennia [Methodology for Teaching Students of Philology Professionally-oriented Speech]. K.
4. Semenoh, O. M., 2010. Kultura naukovoï ukrainiskoi movy: [navch. posibn.] [Culture of Scientific Ukrainian Language]. K.: Akademiia.
5. Koroleva, N., 1936. Inakshyi svit : ekzotychni opovidannia [Another World: Exotic Stories]. Lviv: Biblioteka «Dzvoniiv».

В статье раскрыто содержание понятия «культура речи», охарактеризованы коммуникативные качества речи как значимый фактор становления будущих классоводов. Рассмотрены основные аспекты проявления культуры речи: правильность, точность, доступность, лаконичность, логичность, уместность, действенность, выразительность. Рекомендовано теоретическую информацию сочетать с тренировочными заданиями. Приведены примеры практически ориентированных заданий на формирование навыков оптимального использования студентами коммуникативных качеств речи в их будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: культура речи, коммуникативные качества речи (правильность, точность, доступность, лаконичность, уместность, логичность, действенность, выразительность).

In the article "Practical Aspects of Formation of the Speech Culture of Future Primary School Teachers", associate professors Golubovska I. V. and Pidhurska V. Yu. draw attention to the steady interest of contemporary Ukrainians in speech culture, as it is through speech the general cultural level of man is revealed, and impeccable mastering literary language is an important indicator of education and intelligence. The article describes basic communication language principles as a significant factor of professional formation of the future teachers of modern elementary school. Different interpretations of the concept of "speech culture" are considered (on the example of studios Z. Matsyuk, M. Ilyash, O. Semenoh, I. Pakhnenko). The courses "Ukrainian language for professional orientation" and "Children's literature with the basics of culture and technology of speech" play the leading role in raising the level of the culture of students. The focus is on the study of communicative qualities of speech: correctness, accuracy, intelligibility, briefness, logicity, relevance, efficacy, expressiveness. It is recommended to combine theoretical information with training tasks (preparation of reports on problems of speech culture, training exercises for self-fulfillment; abstracts of scientific papers, compiling a dictionary of stress, compiling terminological dictionary, etc.). The article also presents examples of training tasks aimed at developing skills for students' optimal use of specific communicative features of speech in their future professional activities. Systematic and well thought-out work on mastering communicative signs of speech can become an important factor in the professional formation of the future teachers of primary school. Abilities and skills of primary school teachers to skillfully apply appropriate communication qualities can attest their professional preparation and constant desire for self-perfection. The authors of the article are convinced that a high level of speech culture is an indication of respect for children and parents, the pedagogical staff and for him/herself as a citizen of our state.

Keywords: speech culture, communication qualities (correctness, accuracy, intelligibility, briefness, logicity, relevance, efficacy, expressiveness).

УДК 378.091.336

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-188-191

Лупак Наталія Миколаївна,

кандидат філологічних наук, доцент,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті визначено проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей як пріоритетного напрямку сучасного наукового дослідження. Наголошено на важливому аспекті розвитку мистецької освіти, а саме – підготовці фахівців високої освіченості, кваліфікованих спеціалістів, здатних до інноваційної діяльності. Окреслено основні риси сучасного вчителя мистецьких спеціальностей. Акцентовано на необхідності формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей, адже в інформаційну епоху роль і значення комунікації кардинально змінилися і стали необхідною умовою ефективного спілкування, зокрема педагогічного.

Ключові слова: мистецька освіта, комунікація, компетентність, комунікативна компетентність, вчитель мистецьких спеціальностей, наукове дослідження.

Постановка проблеми. Предметом новітніх наукових розвідок у галузі мистецької освіти все частіше стають інформаційні впливи на культуру, соціум, масову свідомість і конкретну особистість, а результати досліджень активно застосовуються в різних соціальних практиках: від освітніх до геополітичних

проектів. Очевидно, що сьогодні бажаний комунікативний простір створюють сучасні технології: піарники, рекламисти, журналісти, політики, іміджмейкери, евантменеджери, спічрайтери та ін. А вчитель, на жаль, стоїть чи не на останніх позиціях щодо інформаційної спроможності авторитетно вплинути на аудиторію –

шкільну молодь. На це є причини: оновлення сучасних навчальних програм з мистецьких дисциплін здійснюється, як правило, без урахування інтересу учнів до вибору мистецьких творів і форм; нагромадження теоретичного матеріалу заважає заглиблюватися у саму природу мистецтва, яку можна глибше пізнати через власні чуття і переживання; примітивне розшифрування мистецьких кодів відбувається за межами семіотики; відсутність інноваційних технологій, які б кардинально змінили механізм і структуру роботи з мистецьким твором; не належний рівень знань у вчителів з фахових дисциплін тощо. Окрім того, комунікативна проблема в системі мистецької освіти не розглядалася як пріоритетна, а в контексті інновацій не була предметом активного наукового пошуку. Відтак постає необхідність системного підходу до формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей, а також розгляду даної компетентності як об'єкта наукового дослідження, що визначає актуальність цієї роботи.

Мета статті: окреслити проблему формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей як пріоритетного напрямку сучасного наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Роль мистецтва у світоглядному становленні молоді органічно пропагує педагогічна наука. На важливості професійної підготовки вчителя мистецтв акцентують: І. Зязюн, Т. Іванова, В. Кремь, Н. Миропольська, Е. Сагач, О. Рудницька та ін.; особистісний смисл мистецтв розкрили Г. Касянович, В. Онищенко, В. Рибалка та ін.; системний аналіз мистецтва знайшов своє відображення у концепціях Е. Сороки, І. Могілея, Н. Ястребової та ін.; проблема полікультурності у контексті культури, а саме в аспекті діалогу культур та становлення особистості досліджували: М. Бахтін, В. Біблер, О. Гіриний, П. Донець, Г. Згурський, Г. Меднікова, В. Морозов, С. Рик, С. Черепанова, Н. Якса та ін. Р. Шмагалю, І. Гнатишин комунікативну культуру визначають, як компонент національної духовної культури, який відповідає за комунікативну поведінку етносу [7, с. 68].

Компетентнісний підхід у системі освіти є предметом наукових досліджень багатьох вітчизняних і зарубіжних учених – Н. Авшенко, І. Бабіна, Н. Бібік, Дж. Боудена, Т. Вагнера, Г. Гавришак, Т. Десятова, Л. Дяченко, Я. Кодлюк, Е. Мерманн, С. Ніколаєнко, Н. Постригач, Л. Пуховської, Дж. Равена, О. Овчарук, О. Пометун, О. Пехоти, О. Ситник, О. Сулими, Г. Терещука, Н. Фоменко, А. Хуторського, Р. Хайгерті та ін. Серед вітчизняних учених проблему змісту і структури комунікативної компетентності досліджують педагоги і психологи: Н. Анікеєва, Н. Ашиток, Н. Бібік, А. Богун, О. Голово, Ю. Жуков, М. Заброцький, Л. Коваль, І. Когут, Л. Маркова, Л. Петровська, Л. Струганець, Ю. Смельянов та ін.

Поняття «комунікативна компетентність вчителя» науковці трактують по-різному: прояв професіоналізму, здатність, властивість, репрезентант ціннісних орієнтацій, досвіду, творчого мислення (Н. Ашиток); інтегративне особистісне утворення, результат сформованості професійних компетенцій та особистісних якостей (І. Когут); заснована на знаннях та чуттєвому досвіді здатність особистості орієнтуватися в ситуаціях спілкування, вільно володіти вербальними і невербальними засобами спілкування (Ю. Смельянов); складне поєднання перцептивних, комунікативних, інтерактивних елементів спілкування творчого і репродуктивного, глибинного і поверхового, маніпулятивного і суб'єкт-суб'єктного (Л. Петровська). Комунікативну компетентність як наукову проблему досліджували і теоретично обґрунтували: В. Бадер, Г. Балл, Е. Бодальов, Л. Долинська, Ю. Смельянов, І. Зязюн, Г. Костюк, О. Леонтьєв, М. Лісіна, Б. Ломов, Л. Мацько, С. Рубінштейн, С. Савічев, В. Семиченко, Е. Філатова, І. Черезова та ін. Узагальнюючи міркування науковців, визначаємо комунікативну компетентність як конгломерат знань, мовних і позовних умінь і навичок спілкування, набутих особистістю під час природної соціалізації, навчання та виховання.

Л. Струганець осучаснює дане поняття зазначаючи, що якість вербальної комунікації оцінюють через категорію мовнокомунікативної компетентності особистості – умінні ефективно спілкуватися у різних сферах і ситуаціях життєдіяльності в ролі адресанта й адресата [6, с.5].

Результати дослідження. У контексті інноваційної концепції філософії мистецької освіти, метою якої є визначення пріоритету загальнолюдських духовних цінностей, реалізується вирішення важливої теоретико-методологічної проблеми – трансформації культурної діяльності людства у площину практичної педагогіки. З переосмисленням ролі вчителя (з інформатора на консультанта) підвищуються вимоги до його професійної майстерності. Пріоритетним напрямом у розвитку мистецької освіти є підготовка фахівців високої освіченості, кваліфікованих спеціалістів, здатних до інноваційної діяльності. До важливих рис сучасного вчителя мистецьких спеціальностей відносимо такі, як: професійна компетентність, широкий діапазон колаборативного мислення, емоційний інтелект, шляхетність тощо. Сучасний учитель мистецтва – це неординарна обдарована людина, яка володіє ґрунтовними знаннями з фаху, здатна критично, дивергентно, мобільно і творчо мислити, активно співпрацювати з соціальними мережами, аналізувати інформацію, яка надходить з різних медіаканалів, стежити за їх впливом. Це фахівець зі сформованою готовністю до комунікативної ефективної взаємодії з метою досягнення найвищих результатів у професійній діяльності. З-поміж усієї системи компетенцій вчителя мистецьких спеціальностей особливого значення набувають комунікативні, адже в інформаційну епоху роль і значення комунікації кардинально змінюється. Результати аналізованих досліджень демонструють прогалину наукових пошуків з питань формування комунікативної компетентності. Значущість порушеної проблеми посилюється виявленими *суперечностями*, зокрема між:

- потребами суспільства у висококваліфікованих педагогічних кадрах, готових до інноваційної діяльності та недосконалістю нормативного та навчально-методичного забезпечення цього процесу;

- об'єктивно зростаючою потребою у формуванні компетентних учителів мистецьких спеціальностей і недостатнім рівнем їхньої професійної підготовки в ЗВО;

- потребою модернізації освітньої галузі, що передбачає впровадження в навчально-виховний процес інноваційних технологій і домінування традиційних педагогічних технологій і методів;

- необхідністю систематичної участі студентів у навчально-творчій діяльності, активній комунікативній взаємодії на заняттях з фаху і епізодичністю такої практики в традиційно-організованій системі професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей.

Провідною ідеєю наукового дослідження має стати визначення системи формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей як комплексного процесу, що здійснюється на засадах особистісно орієнтованої парадигми з курсом на євроінтеграцію, що активує міжмистецьку та міждисциплінарну взаємодію, передбачає впровадження нових освітніх технологій, стимулює творчий розвиток особистості, її професійне зростання.

Концепція дослідження визначатиме теоретико-методичні засади системи формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей шляхом впровадження інноваційних технологій. У зв'язку з цим визначатимуться концептуальні засади системи формування комунікативної компетентності, які передбачатимуть обґрунтування методологічного, теоретичного та методичного концептів.

Методологічний концепт дослідження означеної проблеми відобразить взаємозв'язок і взаємодію різних підходів: системного (з виявленням структурних компонентів системи формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей – теоретичного, змістового,

процесуального, оцінювального); особистісно орієнтованого (з урахуванням комфортних умов для встановлення сприятливого психологічного клімату, необхідного для творчої самореалізації майбутнього вчителя); компетентнісного (з визначенням функціональних можливостей учасників педагогічного процесу); комунікативного (з урахуванням специфіки вербального і невербального спілкування майбутніх учителів мистецьких спеціальностей); професіографічного (із зазначенням нової професіограми вчителя мистецтв, що включає широкий спектр знань, умінь, навичок і особистісних рис, необхідних для здійснення успішної професійної діяльності).

Теоретичний концепт ґрунтуватиметься на провідних положеннях сучасної філософії освіти, які розкривають теоретичні основи професійної освіти, особистісно орієнтованої освітньої парадигми. Базовими стануть загальні засади педагогічної інноватики, професійної компетентності, теорії міжкультурного діалогу, теоретичні основи комунікації, теоретичні розробки сутності професійного розвитку особистості, теорії і практики моделювання педагогічних систем і педагогічних технологій, теоретичні й методологічні основи професійної культури. Теоретичну основу дослідження наповнюватимуть праці з психології, семіотики, компаративістики, мистецтвознавства.

Методичний концепт відображатиме методику формування професійної комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей, виявлятиметься у структурі функціонально-організованого цілісного процесу, у взаємодії основних етапів (початковий, основний, завершальний), критеріїв і показників визначення рівнів сформованості комунікативної компетентності. Оцінювання ефективності системи характеризуватиметься системністю, цілеспрямованістю,

поетапністю, здійсненою на основі застосування інноваційних технологій.

Провідна ідея дослідження та основні положення його концепції втілюватиметься у загальній гіпотезі про те, що процес формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей буде ефективним, якщо: професійна комунікативна підготовка буде здійснюватися поетапно та систематично з урахуванням методологічних підходів (системного, комунікативного, компетентнісного, індивідуально-творчого, тезаурусного, міждисциплінарного, міжкультурного, діалогічного); процес формування комунікативної компетентності на засадах діалогічної творчої взаємодії буде зорієнтований на структуру діяльності вчителя мистецтва у контексті інноваційної діяльності, згідно з міжнародними вимогами та вітчизняними стандартами підготовки майбутнього фахівця; професійна комунікативна компетентність формуватиметься на законах толерантності з урахуванням психологічної рівності партнерських позицій; система формування комунікативної компетентності реалізовуватиметься через цілепокладання, управління, діагностику, оцінювання навчальної діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проблема комунікативної компетентності вчителя мистецтва в контексті сучасних інноваційних освітніх процесів є актуальною та потребує системного наукового дослідження. Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей буде ефективним, якщо: професійна комунікативна підготовка буде здійснюватися поетапно та систематично з урахуванням методологічних підходів: системного, комунікативного, компетентнісного, індивідуально-творчого, тезаурусного, міждисциплінарного, міжкультурного, діалогічного

Список використаних джерел

1. Авшенюк Н. Компетентнісний підхід до підготовки педагогів у зарубіжних країнах: теорія та практика: монографія / Н. Авшенюк. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 280 с.
2. Ашиток Л. Комунікативна компетентність педагога: структура, етапи формування / Л. Ашиток // Молодь і ринок. – 2015. – №. 6. – С. 10-13.
3. Когут І. Формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / І. Когут; Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2015. – 20 с.
4. Мерманн Э. Коммуникация и коммукабельность. Практические рекомендации для открытой коммуникации. Пер. с нем. / Э. Мерманн – Х.: Изд-во Гуманитарный Центр / Е. Высочникова, А. Коченгин, 2015. – 260 с.
5. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник / О. Рудницька. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.
6. Струганець Л. Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера: навчальний посібник / Л. Струганець. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. – 40 с.
7. Шмагало Р., Гнатишин І. Словник педагогіки художньої культури та менеджменту мистецтва: терміни, поняття, дефініції / Р. Шмагало, І. Гнатишин. – Л.: ЛНАМ, 2012. – 160 с.

Reference

1. Avshenyuk, N., 2014. Kompetentnisnyj pidxid do pidgotovky pedagogiv u zarubizhnyx krayinax: teoriya ta praktyka: monografiya [Competency approach to teacher training in foreign countries: theory and practice: monograph], Kirovograd: Imeks-LTD, 280 s.
2. Ashytok, L., 2015. Komunikativna kompetentnist pedagoga: struktura, etapy formuvannya [The communicative competence of the teacher: structure, stages of formation], Molod i rynok, S. 10-13.
3. Kogut, I., 2015. Formuvannya profesijno-pedagogichnoyi komunikativnoyi kompetentnosti majbutnogo vchytelya: [Formation of vocational and pedagogical communicative competence of the future teacher], avtoref. dy's. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / I. Kogut; Poltav. nacz. ped. un-t im. V. G. Korolenka. – Poltava, 20 s.
4. Mermann, E., 2015. Kommunikacya y komunikabelnost. Praktycheskye rekomendacyy dlya otkrytoj kommunykacyy [Communication and communication skills. Practically recommendations for open communication.], X.: Y'zd-vo Gumanityamj Centr / E. Vysochnykova, A. Kochengyn, 260 s.
5. Rudnyczka, O., 2005. Pedagogika: zagalna ta mysteczka: Navchalnyj posibnyk [Pedagogics: general and artistic: Textbook], Ternopil: Navchalna knyga – Bogdan, 360 s.
6. Struganecz, L., 2016. Movnokomunikativna kompetentnist uchytelya-lidera: navchalnyj posibnyk [Linguistic competences of the teacher-leader: textbook], K.: DP «NVCz «Priorytety», 40 s.
7. Shmagalo, R., Gnatyshyn, I., 2012. Slovyk pedagogiky xudozhnoyi kultury ta menedzhmentu mystecztva: terminy, ponyattya, definiciyi [Glossary of pedagogy of artistic culture and art management: terms, concepts, definitions], L.: LNAM, 160 s.

В статье определены проблемы формирования коммуникативной компетентности будущих учителей художественных специальностей как приоритетного направления современного научного исследования. Отмечен важный аспект развития художественного образования, а именно – подготовка профессионалов высокой образованности, квалифицированных специалистов,

способных к инновационной деятельности. Определены основные черты современного учителя художественных специальностей. Акцентировано на необходимости формирования коммуникативной компетентности будущих учителей художественных специальностей, ведь в информационную эпоху роль и значение коммуникации кардинально изменились и стали необходимым условием эффективного общения, в частности педагогического.

Ключевые слова: художественное образование, коммуникация, компетентность, коммуникативная компетентность, учитель художественных специальностей, научное исследование.

The purpose of the article is to identify the problem of formation communicative competence of future teachers of artistic specialties as a priority direction of modern scientific research. It is emphasized on important aspect of artistic education development that is training of highly educated qualified specialists, who are capable to innovation activity. Features of modern teacher of artistic specialties are described: professional culture and communicative mastery, wide range of collaborative thinking, emotional intelligence, generosity, etc. It is emphasized, that modern teacher of art is extraordinary talented person, who has exhaustive knowledge in the specialty, capable critically, divergently, mobile and creatively think, actively cooperate with social networks, to analyze information, which comes from different media channels, to follow their influence. This is a specialist with formed readiness to communicative effective interaction with a purpose to reach the highest results in professional activity. It is accented on necessity of formation communicative competence of future teachers of arts, such as during information epoch the role and meaning of communications changed cardinally and they became necessary condition of effective intercommunication, pedagogical in particular. It is noticed, that the results of analyzed researches demonstrate a gap of scientific searches about formation communicative competence of future teachers of artistic specialties that is why the significance of the raised problem is actual. It is emphasized that the leading idea of scientific research should be the definition of the system of formation communicative competence of future teachers of artistic specialties as complex process, which is carried out on the basis of personally oriented paradigm with a course on European integration, that activates inter-artistic and interdisciplinary interaction, provides the implementation of new educational technologies, stimulates creative development of personality, his professional growing. The methodological, theoretical and methodical concepts of research are described. The novelty of research is that problem of formation communicative competence of future teachers of artistic specialties is considered through the prism of modern socio-cultural situation, in which communication gets the status of important tool for solving professional, life and personal tasks.

Keywords: artistic education, communication, competence, communicative competence, teachers of artistic specialties, scientific research

УДК 811.161.2:373.5

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-191-193

Магдич Тетяна Павлівна,
аспірант,

Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир

ЕСЕ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ МЕТОД ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ 10–11-Х КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Статтю присвячено проблемі формування ключових компетентностей в учнів 10-11-х класів на уроках української мови. Автор характеризує есе як ефективний лінгводидактичний метод формування життєвих компетентностей у комплексі з формуванням предметної компетентності. Наголошено на можливості реалізації таких трьох основних підходів до навчання української мови, як компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, які реалізуються під час застосування цього методу роботи.

Ключові слова: якість освіти, компетентності, ключові компетентності, есе, предметна компетентність, лінгводидактичний метод.

Постановка проблеми. Сучасна українськомовна освіта курсує в західноєвропейський простір і як наслідок – відбувається переорієнтування мовних програм та їх змістового наповнення. Це зумовлює розгляд методів, прийомів та засобів під новим кутом зору та впровадження нових видів роботи у процесі навчання. Сьогодні навчання є компетентнісним, а отже орієнтованим не на засвоєння визначеного обсягу знань, а передусім на пізнання життєвих реалій, у яких ці знання мають значення. Останнім часом підвищується увага до покращення якості освіти і особливо це стосується старшої школи (яка має бути профільною). Молодь, яка опиняється на порозі самостійного життя і потребує вже сформованих умінь та навичок для вирішення життєвих ситуацій, що спіткають, має бути обізнаною як у конкретних предметних сферах, обраних за профілем, так і в загальножиттєвих поняттях. Тому компетентнісний підхід в освіті взагалі та у лінгводидактиці зокрема залишається провідним і перспективним.

Предметні компетентності вже мають наукове підґрунтя і перебувають під пильним розглядом провідних науковців. На часі детальнішого розгляду потребують ключові компетентності та їх формування у процесі навчання. Саме тому висвітлення та опрацювання основних методів формування ключових компетентностей на уроках української мови у 10-11-х класах є актуальною проблемою часу.

Отже, виникає необхідність детальніше обґрунтувати та віднайти особливі форми роботи у процесі засвоєння ключових компетентностей на уроках української мови, зокрема ефективних

методів навчання української мови, які оптимізують процес комплексного формування предметної та ключових компетентностей учнів старших класів. Це питання постає актуальним та потребує розгляду та практичного впровадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз дидактичної і методичної літератури засвідчує, що проблеми оновлення методики навчання української мови є актуальними і цікавлять багатьох науковців-лінгводидактів (М. Васьуленко, Н. Голуб, О. Горошкіна, О. Гриджук, І. Дроздова, С. Караман, К. Климова, О. Кучерук, І. Кучеренко, О. Любашенко, Л. Мамчур, В. Мельничайко, І. Нагрибелна, С. Омельчук, Т. Симоненко та ін.). Предметом їх досліджень є зміст, методи, форми, засоби навчання української та інших мов і професійна підготовка вчителя-словесника.

Багато уваги приділено питанням формування мовленнєвих умінь та навичок, предметної (мовно-мовленнєвої та комунікативної) компетентності. Наразі актуальною є проблема виокремлення та систематизації методів, прийомів та засобів формування ключових компетентностей в учнів 10-11-х класів на уроці української мови. Науковці приділяють значну увагу методиці викладання у профільній (старшій) школі, яка перебуває на етапі становлення (С. Караман, О. Савченко, О. Овчарук, О. Горошкіна, І. Маріуц та ін.). У сфері есеїстики працювало чимало вітчизняних та закордонних науковців та методистів, це переважно літературознавці та публіцисти (О. Баган, Т. Гундорова, Г. Швець, М. Гнатюк, Н. Мирошкіна та ін.).